

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER FINANSÓW

ST3/0602/3/EKY/2011/BMI9-7366

wpłynęło dn. 17.06.2011
3762
Prac Senackich
20.06.2011
5846 podpis. [signature]

Warszawa, dnia 17 czerwca 2011 r.

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek
Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
Warszawa

Stanisław Tanie Marszałek,

W odpowiedzi na pismo skierowane do Prezesa Rady Ministrów, Pana Donalda Tuska, z dnia 17 maja 2011 r. znak BPS/DSK-043-3672/11, przy którym zostało przekazane oświadczenie złożone przez Senatora Pawła Klimowicza podczas 76. posiedzenia Senatu RP w dniu 12 maja 2011 r. i dotyczące likwidacji tak zwanego janosikowego, uprzejmie informuję.

Obowiązująca od dnia 1 stycznia 2004 r. ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. z 2010 r. Nr 80, poz. 526, z późn. zm.), zawiera rozwiązania zmierzające do:

- zwiększenia udziału jednostek samorządu terytorialnego w dysponowaniu środkami publicznymi,
- zwiększenia ekonomicznej odpowiedzialności jednostek samorządu terytorialnego poprzez zwiększenie udziału dochodów własnych w dochodach ogółem tych jednostek,
- mocniejszego związania sytuacji finansowej jednostek samorządu terytorialnego z koniunkturą gospodarki państwa,
- rozbudowania możliwości absorpcji środków unijnych poprzez zwiększenie strumienia środków i uelastycznienie zasad gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego,
- tworzenia instrumentów umożliwiających wspieranie przedsiębiorczości.

Jedną z podstawowych zasad, na których opiera się system finansowania jednostek samorządu terytorialnego, jest obiektywizacja zasilen budżetów samorządowych zarówno w formie transferu środków z budżetu państwa jak i udziałów w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa.

Istotnym elementem systemu finansowania jednostek samorządu terytorialnego jest mechanizm wyrównawczy, polegający na wyrównywaniu dysproporcji w potencjale dochodowym, w ramach poszczególnych rodzajów samorządu, poprzez część wyrównawczą subwencji ogólnej z jednej strony, zaś z drugiej strony – wpłaty do budżetu państwa z przeznaczeniem na część równoważącą (gminy i powiaty) i część regionalną (województwa) subwencji ogólnej.

Zgodnie z ustawą o dochodach jednostek samorządu terytorialnego - gminy, powiaty i województwa, w których wskaźnik dochodów podatkowych na jednego mieszkańca danej jednostki jest większy od określonego ustawowo wskaźnika dochodów podatkowych wszystkich jednostek w danej grupie (tj. gmin, powiatów i województw), dokonują wpłat do budżetu państwa, z przeznaczeniem odpowiednio na część równoważącą subwencji ogólnej dla gmin i część równoważącą subwencji ogólnej dla powiatów oraz część regionalną subwencji ogólnej dla województw.

Wysokość wpłat jest uzależniona od wysokości wskaźnika dochodów podatkowych danej jednostki samorządu terytorialnego w przeliczeniu na 1 mieszkańca tej jednostki w odniesieniu do analogicznego wskaźnika obliczonego łącznie dla danej grupy jednostek samorządu terytorialnego (tj. odpowiednio dla gmin, powiatów, województw) i liczby mieszkańców jednostki.

Dokonywanie przez jednostki samorządu terytorialnego wpłat do budżetu państwa z przeznaczeniem na część równoważącą lub regionalną subwencji ogólnej jest związane z systemem wyrównywania dochodów jednostek samorządu terytorialnego w wyniku redystrybucji środków pomiędzy tymi jednostkami (system poziomego wyrównywania dochodów).

Wysokość wpłat do budżetu państwa jednostek samorządu terytorialnego ustalana jest według zobiektywizowanych kryteriów określonych w ustawie o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Środki z obowiązkowych wpłat, w ramach mechanizmu solidarnościowego, wpływają do budżetu państwa, a następnie są w tej samej wysokości przekazywane jednostkom samorządu terytorialnego. Natomiast środki na część wyrównawczą subwencji ogólnej pochodzą z budżetu państwa.

Wpłaty z przeznaczeniem na część równoważącą i regionalną subwencji ogólnej stanowią realizację zasady solidarności. W interesie całego państwa jest, by nie występowały drastyczne różnice w poziomie życia i rozwoju społeczności lokalnych.

System dokonywania wpłat przez jednostki samorządu terytorialnego znany jest również w innych krajach Unii Europejskiej (Niemcy, Dania, Szwecja i Francja).

Kwesta likwidacji wpłat do budżetu państwa była omawiana na posiedzeniach Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz Zespołu ds. Systemu Finansów Publicznych działającego w ramach Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego..

Zniesienie obowiązku wpłat jednostek samorządu terytorialnego do budżetu państwa spowodowałoby ubytek dochodów w uboższych jednostkach samorządu terytorialnego, a w konsekwencji - pogłębienie różnic w rozwoju ekonomicznym poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego, dlatego niezbędne jest uzgodnienie tej kwestii przez organizacje zrzeszające jednostki samorządu terytorialnego.

Zespół ds. Systemu Finansów Publicznych Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego nie uzgodnił stanowiska w sprawie zmian mechanizmu naliczania wpłat do budżetu państwa dokonywanych przez gminy, powiaty i województwa.

Z uwagi na fakt, iż aktualnie w Ministerstwie Finansów, wspólnie ze strona samorządową, prowadzone są prace mające na celu obniżenie łącznego deficytu sektora samorządowego, obecnie nie przewiduje się zmian legislacyjnych w ustawie o dochodach jednostek samorządu terytorialnego w zakresie naliczania wpłat dla jednostek samorządu terytorialnego.

Jednocześnie uprzejmie informuję Pana Marszałka, że przepisy regulujące dokonywanie wpłat były przedmiotem badania Trybunału Konstytucyjnego (orzeczenie z dnia 23 października 1996 r. sygn.akt K 1/96 oraz wyrok z dnia 25 lipca 2006 r. sygn. akt K 30/04). Trybunał Konstytucyjny uznał, że „funkcjonowanie wpłat wyrównawczo-korekcyjnych (...) jest konstytucyjnie dopuszczalne (...).

Z poważaniem,

Z upoważnienia Ministra Finansów
PODSEKRETARZ STANU
Hanna Małszyk